

3 ապրիլի 2020 թ.

**Լանգարոտի կոմիտեի նախագահի և փոխնախագահների
հայտարարությունը COVID-19-ի համավարակի ընթացքում սեռական
շահագործումից և չարաշահումից երեխաների պաշտպանության
մակարդակը բարձրացնելու վերաբերյալ**

COVID-19 վիրուսի տարածման զսպումը, ինչպես նաև ապահովումը, որ մեր առողջապահական համակարգերը կարողանան հաղթահարել այս աննախադեպ համավարակը, գերակայություն են դարձել Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետությունների մեծ մասի համար, որոնցից շատերը դիմում են մեկուսացման խիստ միջոցառումների: Երեխաների մեծ մասի համար մեկուսացումը նշանակում է պաշտպանություն ապահով միջավայրում: Մինչդեռ բազմաթիվ աղջիկների և տղաների համար մեկուսացումը կարող է հանգեցնել բռնության, այդ թվում նաև սեռական չարաշահման և շահագործման նկատմամբ խոցելիության աճին: Հետևաբար, խիստ կարևոր է գնահատել COVID-19-ի ճգնաժամի կառավարման միջոցառումների ազդեցությունը և երեխաների պաշտպանության համակարգերի արձագանքը համապատասխանեցնել այս նոր իրավիճակին: Սեռական շահագործումից և սեռական չարաշահումից երեխաներին պաշտպանելու մասին Եվրոպայի խորհրդի կոնվենցիայի ([Լանգարոտի կոնվենցիա](#)) դրույթներն ավելի, քան երբևէ արդիական են և պետք է կյանքի կոչվեն:

Որպես այս Կոնվենցիան մշտադիտարկող կոմիտեի ([Լանգարոտի կոմիտե](#)) նախագահ և փոխնախագահներ՝ կոչ ենք անում Կոնվենցիայի կողմ պետություններին շարունակել պաշտպանել երեխաների իրավունքները Կոնվենցիային համահունչ, որով պետություններից պահանջվում է ձեռնարկել հատուկ միջոցներ՝ պաշտպանելու բոլոր երեխաներին, ինչպես նաև կանխելու և արձագանքելու սեռական չարաշահմանը և շահագործմանը բոլոր ժամանակներում և ամենուր:

Քանի որ գնալով ավելի շատ երկրներ են փակվում, ցավալի փաստ է, որ բազմաթիվ երեխաներ, հատկապես՝ մտավոր կամ ֆիզիկական հաշմանդամության կամ կախվածության պատճառով խոցելի իրավիճակում գտնվող երեխաները հայտնվում են ծուղակում իրենց նկատմամբ չարաշահում գործադրած անձանց հետ, լինի տանը, թե՛ տնից դուրս, փախստականների ժամանակավոր ճամբարներում կամ հաստատություններում, որտեղ նրանք զրկված են ազատությունից: Կողմ պետությունները պետք է երաշխավորեն բոլոր երեխաների մեկուսացումն ապահով միջավայրում:

Բացի այդ, մեկուսացման միջոցառումների արդյունքում երեխաներն ավելի շատ են լինում առցանց և կախված են սոցիալական մեդիայից՝ ընկերների հետ շփվելու, զգացումներ արտահայտելու, սովորելու և իրենց զբաղեցնելու համար: Ինչպես նշել է [ԵՎՐՈՊՈԼԸ](#), սեռական բնույթի հանցագործություններ կատարող անձինք օգտվում են այս իրավիճակից, և ավելի մեծ թվով երեխաներ կարող են ենթարկվել առցանց գրումինգի և դառնալ սեռական շորթման, կիրեռուլինգի կամ սեռական շահագործման այլ դրսևորման զոհ, ինչին նպաստում են տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաները: Խիստ կարևոր է բարձրացնել իրազեկությունը նաև այդպիսի առցանց ռիսկերի մեծացման վերաբերյալ:

Ինչպես վերջերս ընդգծել են [«Վերջ երեխաների նկատմամբ բռնությանը» գլոբալ գործընկերությունը](#) և [ՅՈՒՆԻՍԵՖԸ](#), Հումանիտար գործողություն հանուն երեխաների պաշտպանության դաշինքի իրենց գործընկերների հետ միասին, սեռական շահագործման և չարաշահման կանխարգելումը և մտահոգությունների մասին ապահով հաղորդումների ներկայացման ձևը պետք է լինեն COVID-19-ի կանխարգելման և հսկողության բոլոր միջոցների անբաժանելի տարրը:

Մենք խստորեն կոչ ենք անում Լանգարտի կոնվենցիայի բոլոր կողմ պետություններին երաշխավորել, որ երեխաները տեղեկացված լինեն սեռական բռնությունից պաշտպանության իրենց իրավունքի, և այդ նպատակին հասնելու համար առկա ծառայությունների և միջոցների մասին: Պետք է տեղի ունենա մշտական երկխոսություն ներպետական, տարածքային և տեղական իշխանությունների միջև, ինչպես նաև համագործակցություն քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի հետ՝ իրավիճակի կանոնավոր վերանայման, կարիքների գնահատման և միջոցների համապատասխանեցման նպատակով, որպեսզի բոլորը կարողանան շարունակել իրականացնել երեխաների սեռական շահագործման և սեռական չարաշահման կանխարգելման և դրա դեմ պայքարի և սեռական բռնության զոհերի մասին հոգ տանելու իրենց առաքելությունը:

Քանի որ զսպման միջոցների ուժեղացումը երեխաներին ենթարկում է չարաշահման, անտեսման, շահագործման և բռնության ավելի մեծ ռիսկի, խիստ կարևոր է, որ վստահության հեռախոսների և թեժ գծերի մասին տեղյակ լինեն թե՛ երեխաները և թե՛ լայն հանրությունը, և որ դրանք շուրջօրյա հասանելի լինեն, այդ թվում նաև առցանց հարթակների միջոցով: Քանի որ COVID-19-ի համավարակը նաև ազդում է այդ ծառայությունների աճող պահանջներին արձագանքելու կարողության վրա, կողմ պետությունները պետք է համոզվեն, որ ունեն բավարար մարդկային ռեսուրսներ և սարքավորումներ, որպեսզի օգնության որևէ զանգ անպատասխան չմնա:

Հարկ է նաև նորովի ուշադրություն դարձնել իրազեկման նախաձեռնություններին, երեխաներին մատչելի ձևով տեղեկացնելու ֆիզիկական և հոգեբանական աջակցության և օժանդակության ծառայությունների վերաբերյալ, որոնցից նրանք դեռևս օգտվելու իրավունք ունեն: Դա կարող է իրականացվել առցանց քարոզարշավների միջոցով՝ ներպետական մակարդակում շրջանառելով գոյություն ունեցող իրազեկման նյութերը՝ երեխաների սեռական շահագործումը և սեռական չարաշահումը կանխարգելելու նպատակով, ինչպես նաև ուշադրություն գրավելով

վստահության հեռախոսներին և թեժ գծերին, որոնք արդեն առկա են յուրաքանչյուր կողմ պետությունում:

Անհրաժեշտ է սատարել երեխաների հետ մեկուսացած ծնողներին և խնամատարներին՝ հաղթահարելու ճգնաժամային այս իրավիճակում իրենց սեփական հույզերը և վարքագիծը: Բացի այդ, նրանք պետք է հնարավորություն ունենան կանխարգելել իրենց երեխաների նկատմամբ սեռական, այդ թվում՝ առցանց չարաշահումների դեպքերը և արձագանքել դրանց: Հաղորդակցության ջանքերը պետք է ուղղված լինեն այն միջոցների շուրջ չափահասների իրազեկության բարձրացմանը, որ նրանք կարող են ձեռնարկել իրենց երեխաներին պաշտպանելու համար: Մեկուսացումը նաև ընտանիքի անդամների միջև կապերի և վստահության ամրապնդման հնարավորություն է:

Եվրոպայի խորհուրդը մշակել է իրազեկության բարձրացման մի շարք նյութեր, որոնք նույնպես կարելի է օգտագործել և որոնք հասանելի են հատուկ բացված ինտերնետային կայքում բազմաթիվ լեզուներով <https://www.coe.int/en/web/children/covid-19>

Մենք տեղյակ ենք, որ մի շարք ներպետական վարչակազմեր և ոչ կառավարական դերակատարներ պայքարում են՝ արձագանքելու այս համավարակի ի հայտ բերած մարտահրավերներին՝ երեխաների նկատմամբ սեռական բռնությանը վերջ դնելու նպատակով: Մենք խստագույնս հորդորում ենք Լանզարոտի կոմիտեի բոլոր անդամներին և դիտորդներին շարունակել իրենց ջանքերը և ներկայացնել այն նախաձեռնությունները, որոնք մինչև այժմ ձեռնարկվել են lanzarote.committee@coe.int էլեկտրոնային հասցեով՝ հնարավորություն տալու մեզ սովորել միմյանցից և ամրապնդելու երեխաների նկատմամբ սեռական բռնությանը վերջ դնելու մեր միասնական կարողությունը: Եվրոպայի խորհուրդը պարբերաբար կթարմացնի կորոնավիրուսին և երեխաներին նվիրված իր ինտերնետային էջը Եվրոպայից և այլ երկրներից սերտած դասերով և խորհուրդներով:

COVID-19-ի համավարակի դեմ պայքարում չպետք է մոռանանք, որ երեխաների նկատմամբ բռնությունը մեկ այլ համավարակ է, որից տուժում են միլիոնավոր մարդիկ: Եկեք միասին պայքարենք այդ երկու չարիքի դեմ:

Ջորջ Նիկոլաիդիս
Լանզարոտի կոմիտեի նախագահ

Քրիսթել Դե Քրեյմ
Լանզարոտի կոմիտեի փոխնախագահ